

GERRA AFGANISTANEN

BONNEKO BILERAREN EMAITZAK

Itunaren truke, laguntzak agindu ditu nazioarteak

Bonneko bileran Afganistanen etorkizun politikoa- ren inguruko akordioa lortu bezain pronto, herrial- dea berriz altxatzeko diru laguntza handiak agindu zituzten atzo nazioarteko hainbat estatu zein era- kundek Berlinen eginiko bilera batean.

Europako Batasunak ongietorria egin zion Bon- nen sinaturiko itunari eta laguntza berehala gauza- tuko zela agindu zuen. «Aurrean dituen erronka ikaragarriak aurre egiterik izan dezan, hasierako la- guntza multzo baten inguruan lanean ari gara», esan zuen Chris Patten EBko Atzerri komisarioak.

BERND SETTNIK / EFE
Afganistani diru laguntza emateko bilera, atzo Berlinen.

Hamabostek aurtengorako 290 milioi dolar inguru- ko laguntza aurreikusita zutela esan zuen Pattenek.

Nazio Batuen Erakundeak zortzi urterako egitas- moa landu du Afganistan berriz altxatzeko. Suntsi- turiko hiriak berriz eraikitzea lehentasunen zerren- dako gai nagusietakoa da. Horrez gain, errepideak, nekazaritza, ura, minak deuseztatzea, osasuna eta hezkuntza dira egitasmoak ikusten dituen beste le- hentasunak. Nazio Batuen Garapen Programako buru Mark Malloch Brownen egitasmoaren kostua 6,5 bilioi dolarrekoa izatea litekeena zela esan zuen atzo. Minak lurpetik atera eta deuseztatzea soilik 500 milioi dolar kostako zela adierazi du Munduko Bankuak. Ustelkeria saihesteko, dirutzok agentzia independente batek bideratzea proposatu zuen erakundeak.

HADI FOUFZI AFGANISTANGO ALDERDI DEMOKRATIKOKO KIDEA

BONNEKO ELKARRIZKETA

«Entsegua besterik ez da izan; benetako saioa geroan dago, parte harturiko alderdiok berriz Afganistanen direnean»

MUJAHIDINEN BOTERE LEHIA

«Herrialdearen zati zabala kontrolpean jarri dutelarik, iritzi kontrajarriak azaleratu dira. NBEk ez luke arindu behar presioa»

«Taldeak desarmatu ezean, 1992. urteko egoerara itzuliko gara»

Harald Neuber | BONN

Hadi FOUFZI Afganistango Alderdi Demokratikoko kidea da. Aspaldi bizi da Alemanian, bere familiarekin erbesteratu- rik. Afganistanen gerran ibili diren taldeak desarmatzea herrialdearen garapen demo- kratikorako ezinbesteko bal- dintza dela eta Bonneko kon- ferentzian soilik talde militar eta erbesteratuek parte hartu izana kezkarria dela adierazi dio EGUNKARIARI.

■ **Astebetez eztabaida gogo- rrak izan ondoren, behin- behineko gobernu baten inguruko akordioa lortu dute Bonneko Afganistanen inguruko elkarrizketetan. Emaizta arrakastatsua da zure ustez?**

Elkarrizketok itxaropena eka- rri diete afganistandarrei, Bon- nen bilduriko taldeek ez bai- tzuten aurretiaz ia inoiz elkarrekin hitzik egin. Konfe- rentzian talde militarrek zein erbesteratu multzoak besterik ez direla izan kezkarria iru- ditzuten zait, ordea. Iraganean izan duten ibilbidea dela eta, gizarte zibila eraikitze- ko orduan benetako sinesgarritasun- ik ez dute taldeok. Gober- nuko kargudunak erabakitze- ko horrenbeste denbora behar izana ere kezkarria da.

Ministro kargu pisutsuenak besterik ez dituzte bete, admi- nistrazioaren minimoak abian jartzeko ezinbesteko zirenak.

■ **Nazio Batuen erakundeak engaiamendu handia iraga- rri du. Eragile politiko zuzene- kin elkarrizketak izango direla esan dute.**

Hala da, bai. Loya Jirga — batzar handia— eratzea da garrantzitsua. Horren oina- rrian gizarte demokratizatzeko ahaletan egiten jarrai dai- teke.

■ **Bi urte barru hauteskun- deak dira egitekoak zure herrialdean. Egitasmo erre- alista iruditzen al zaizu?**

Hauteskunde garbiak egiteko- tan, gutxienez, bi urtekoa litza- teke epe errealista. Epe horre- tan Loya Jirgak jarraitu beharko luke indarrean, alder- di armatuen artean egunotan hasitako harremanak geroan ere jarraitzeko.

■ **Afganistango Alderdi Demokratikoko ekintzaile gisa eskarmentu politiko handia duzu. Zein urrats iruditzen zaizkizu ezinbes- tekoak egungo egoeran?**

Egun, behin-behineko gober- nuaren egiturak indartu behar dira. Bonneko Petersbergen harremanak zailak eta eztabai- dak gogorrek direla ikusi dugu. Entsegua besterik ez da izan,

ordea; benetako saioa geroan dago, alderdiok berriz Afganis- tanen direnean. Jadanik Bon- neko elkarrizketarekiko kritika agertu dute hainbat eragile ga- rrantzitsuk —Rashid Dostum buruzagi uzbekoak, kasu—. Desarmeak du orain lehenta- sun handiena. Alderdiek beren interesak armen bidez defen- datzen dituzten bitartean, ilu- sio ederra besterik ez da izango Afganistan demokratikoa. Mu- jahidinek armak nazioarteko zaintzapean utzi beharko dituz- te, horren bidez indarkeriaren monopolioa gobernu zentral indartsu baten eskuetan izango dela ziurtatzeko.

■ **Ameriketako Estatu Ba- tuek berreskuratu nahi di- tuzte, 1990eko hamarkada- ren hasieran bezala, Pakis- tango ISI zerbitzu sekretuen bitartez aurreko urteetan mujahidinei helarazitako Stinger misilak eta bestela- ko armak.**

Noski. Beste zerbait gertatzea ere badago, ordea. Armok ez badituzte ematen edo kentzen ez badizkiete, hau da, taldeak desarmatu ezean, 1992. urtean izaniko egoerara itzuliko gara, liskarrak larriagotu ahala. Na- zio Batuen Erakundearen esku- hartzerik gabe zaila izango da egoera konpontzea.

■ **Fronte Batuko —Iparralde-**

ko Aliantzako — ordezkariak desarmarean kontra azaldu dira.

Fronte Batuen inguruan hitz egiten dugunean mujahidinez ari gara. Azkenean, beste izen bat eman diete beren buruei. AEBak edo NBE beren intere- sentzat baliagarriak izan diren bitartean elkarlanean murgildu dira. Egun, herrialdearen zati zabala beren kontrolpean dute- larik, iritzi kontrajarriak azale- ratu dira. NBEk ez luke arindu behar presioa.

■ **Afganistango gerra zibilaz gain, talde etnikoen arteko liskarrez hitz egiten ari dira gero eta gehiago. Gatazka ulertzeko gako garrantzi- tsua da etnikotasuna?**

Paxtuak Afganistango beste talde etnikoak baino gehiago dira. Mendeetan nagusigoa izan duen taldea da. Beste talde batzuk —tadjikak eta uzbeko- ak, kasu— atzerriko interesen morroi bihurtu zirelako piztu zen gatazka. Afganistango pre- sidentetza beti izan da paxtuen esku. Zer dela-eta hitz egiten da, bada, horrenbeste Zahir Sha errege ohiaz? Shak atzean du bere karrera politikoa- ren zati nagusia, 86 urte izaki. Paxtua da, ordea, eta hor da gakoa.

■ **Muga etnikoak albora utzita, nola indartuko dira talde demokratikoak?**

Mintzaidetzat onartu beharko lituzkete, hasteko. Bonneko or- dezkariek, berriz, gehienetan hondamendia ekarri duen ja- rrera gogorra izan dute. Alde batetik ulergarria da hori, ge- rraren bidez eskuratu dutelako egun duten boterea. Aukera mugatuak dituztelako, beste al- de batetik, alderdi demokratiko gisa etorkizun politikoa lantze- ko.

Bonnen sinaturiko ituna begi onez hartu dute Mendebaldeko ordezkariak

Agentziak | BONN

Mendebaldeko herrialde- etako ordezkariak begi onez hartu zuten atzo Af- ganistanen behin-behine- ko gobernu bat eratze- ko Bonnen lorturiko akor- dioa.

«Oso pozik gaude Afga- nistango buruzagiek egi- niko lanarekin. Benetako lana aurrean dute, hale- re», esan zuen Ameriketa- ko Estatu Batuetako Esta- tu idazkari Colin Powe- llek.

«Bakerako eta etorkizu- nerako perspektiba zeha- tzak dituzte orain afganis- tandarrek», adierazi zuen Gerhard Schroeder Ale- maniakako kantzilerrak. Bake indar bat bidali be- harra izanez gero Alema- niako Armadako solda- duak bidaltzeko prest ze- goela berretsi zuen Schroederrek.

Alexander Losiukov Errusiako Atzerri minis- trordeak ituna «oso ona» zela esan zuen eta egon- kortasun politikoa ekar- tzea espero zuela nabar- mendu zuen.

Inguruko estatuen poza

Afganistanen interesak dituzten inguruko estatu nagusiek ere poza agertu zuten ituna zela eta.

Akordioa «Afganistan- go historiaren orrialde be- rriaren hasiera» zela esan zuen Javad Zarif taliba- nen etsai izan ohi den Ira- nek Bonnera bidaliriko ordezkariaren buruak.

Talibanen sostenga- tzaile nagusia izan den Pakistango Gobernu- a «pozarren» zegoela esan zuen Atzerri ministroak.